

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДОНБАСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

КАФЕДРА ГУМАНІТАРНОЇ ПІДГОТОВКИ

АКАДЕМІЧНІ ЧИТАННЯ

2018 – 9 (12)

КРАМАТОРСЬК – 2018

УДК: 001; 316; 032; 033; 093; 094.

Академічні читання / Тематичний збірник наукових праць із соціально-гуманітарних проблем. 2018 – Вип. 9 (12). – Краматорськ, ДонНАБА, 2018. – 171 с.

Збірник статей, есе, тез доповідей та повідомлень, що були підготовані на секціях кафедри гуманітарної підготовки, інших кафедр соціогуманітарних дисциплін до роботи щорічної Наукової конференції професорсько-викладацького складу, аспірантів, студентів Донбаської національної академії будівництва і архітектури (м. Краматорськ), проведеної 19-20 квітня 2018 року.

Призначена для викладачів, молодих науковців, студентів, усіх, хто цікавиться актуальними питаннями соціально-гуманітарних наук.

Укладач: доц., к. філос. н. Бабенко В.М.

Редакційна комісія: проф., д. філос. н. Алексійчук І.С.,
проф., д. філос. н. Білокобильський О.О.,
проф., д. філос. н. Пасько Я.І.,
проф., к. філос. н. Пасько І.Т.,
доц., к. і. н. Волошенко В.О.,
доц., к. філол. н. Лисак Л.К.,
доц., к. філос. н. Бабенко В.М.,
доц., к. філос. н. Сенченко А.Я.

Рецензент: проф., д. філос. н. Алексійчук І.С.

Відповідальний за випуск: декан Економіко-гуманітарного факультету ДонНАБА, доц., канд. держ. управління В.В.Єфременко

Матеріали подаються в авторській редакції. Автори несуть відповідальність за самостійний характер наданої праці, точність й достовірність наведених даних та допущені граматичні й стилістичні помилки. Погляди авторів на розглянуті питання можуть не співпадати з точкою зору редакції.

Затверджено на засіданні
кафедри історії і філософії
17. 05. 2018 року,
протокол № 5

Затверджено на засіданні
Вченої Ради ДонНАБА
31. 05. 2018 року,
протокол № 37

© Краматорськ, ДонНАБА, 2018

ЗМІСТ

Переднє слово.....	С.6
1. ПЕТРУШОВ В.М., ТОЛСТОВ І.В. Адогматизм і постмодернізм у контексті сучасного філософського дискурсу.....	С. 7
2. ПАВЛОВ В.І. Особливості взаємодії особистості і громадянського суспільства на сучасному етапі.....	С. 21
2. АБРАМСЬКА І.Б. Моральний вчинок як форма реалізації духовного досвіду.....	С. 23
3. ВАСИЛЬЧЕНКО Н.В. Гуманістичні розвідки розуміння особистості.....	С. 25
4. ВЕСЕЛЬСЬКА Г.С. Англійські аббревіатури як об'єкт вивчення в процесі викладання туристичних дисциплін.....	С. 27
5. КОХАН І.І. Щодо проблеми співвідношення релігії та культури: культурологічний підхід.....	С. 32
6. ПУШКОВА О.П. Щодо проблеми екологічної культури.....	С. 38
7. МАЛАЗОНІЯ С.В. Відзеркалювальні аспекти сфери розвитку особистості.....	С. 41
8. КОВАЛЬОВА О.В., КОВАЛЬОВ Г.М. Новітні тенденції викладання трудового навчання у Міжшкільних навчально-виробничих комбінатах.....	С. 44
9. ГАЛЛА М.О., МАЛЯРЧУК Н.Г. Родинні відносини в умовах Голодомору 1932-1933 рр. (за спогадами очевидців).....	С. 50

10. ГРИШАН М., ТЮФКІЙ Є.С.
**Експресивний синтаксис української реклами
ресторанно-туристичних послуг..... С. 57**
11. ПЕНЬКІВСЬКА В., ТЮФКІЙ Є.С.
**Синтаксична організація української реклами
ресторанних послуг.....С. 63**
12. ГРИМАШЕВИЧ Г.І.
**Актуальність дослідження прислівникової лексики
середньополіських говірок.....С. 70**
13. ГРИМАШЕВИЧ-ШВАБ К., ЯЦЕНКО С.А.
**Парцеляція головних членів речення у творчості
Марії Матіос як засіб мовної виразності.....С. 74**
14. МАРТИНОВА В., ГРИМАШЕВИЧ Г.І.
Антроніми в романі Ю.Винничука «Аптекарь».....С. 78
15. ВОЗНЮК Я., ГРИМАШЕВИЧ Г.І.
Українська мова в мережі Інтернет.....С. 82
16. ЧАБАНЮК Н., ГРИМАШЕВИЧ Г.І.
**Післяпологовий період родильного обряду в говірці
с. Кустівці Полонського р-ну Хмельницької області.....С. 86**
17. ПОТЄЄВА О., ГРИМАШЕВИЧ Г.І.
**Морфологічні риси говірки с. Шоломки
Овруцького р-ну Житомирської області.....С. 89**
18. БОЙКО І., ГРИМАШЕВИЧ Г.І.
**Номінація особи в романі Володимира Лиса
«Соло для Соломії».....С. 93**
19. МАКОВСЬКА О., ГРИМАШЕВИЧ Г.І.
**Середньополіські фонетичні говіркові риси
у творчості М.Закусила.....С. 98**
20. ВАЩЕНКО Н., ДЯЧЕНКО Н.М.
**Комунікативна стратегія «гра на зниження»
в політичній риториці Олега Ляшка.....С. 102**
21. КАМЕНЄВА А.С., ЛИСАК Л.К.
**Особливості формування фахових якостей
майбутніх економістів.....С. 105**

22. СУЩЕНКО М.А., ЛИСАК Л.К.
**Життєпис видатних економістів як підґрунтя для
формування професійних компетенцій майбутніх
фахівців.....С. 109**
23. БАБЕНКО В.М.
**Толкова палея і Пророцтво Соломона в історії
освоєння тексту Святого Письма.....С. 113**
24. СУХОЛАД О., БАБЕНКО В.М.
«Заборонене місто» – жива модель Піднебесної.....С. 119
25. ГЕВЛИЧ Т., БАБЕНКО В.М.
**Роль України в культурних традиціях і новаціях
кінця ХІХ - початку ХХ століть.....С. 124**
26. МАРТИШИНА Х.І., БАБЕНКО В.М.
Сальвадор Далі: деконструкція реалізму.....С. 133
27. ВАСИЛЕНКО О.В., БАБЕНКО В.М.
Культура Фан-клубів в футболі незалежної України.....С. 138
28. СЕНЧЕНКО А.Я.
Філософські есе.....С. 150
- Наші автори.....С. 169**

ВАЩЕНКО Н., ДЯЧЕНКО Н.М.
**Комунікативна стратегія «гра на зниження»
в політичній риторичі Олега Ляшка**
*Житомирський державний університет ім. І.Франка
(м. Житомир)*

У статті представлено матеріал про найуживанішу в політичній риторичі Олега Ляшка стратегію – «гра на зниження» – та її тактики; розглянуто специфіку комунікації у сфері політики крізь призму ідіостилю обраного комуніканта.

Постановка проблеми. Проблеми політичного дискурсу все частіше стають об'єктами обговорення у вітчизняній науковій і публіцистичній літературі. Категорії дискурсу загалом і політичного зокрема присвятили свої праці Ф.С. Бацевич, Т.М.Ващук, І.Ю.Вільчинська, Н.В.Кондратенко, К.Я.Кусько, В.А.Підгрушній, О.Й.Шейгал, О.В.Яшенкова та ін. Про значимість політики й політичної комунікація свідчить і поява окремої галузі – політичної лінгвістики – дисципліни, яка розвинулася на перетині політології та мовознавства і яка досліджує закономірності й механізми взаємовпливу і взаємозв'язку між мовою, мисленням, комунікацією, політичними суб'єктами й політичною свідомістю суспільства, щоб створити умови для вироблення ефективних стратегій і тактик політичної діяльності [3].

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю всебічного ґрунтовного аналізу сучасного політичного дискурсу, зокрема й на рівні вивчення ідіостилю політичних лідерів, їхнього комунікативно-стратегічного потенціалу. А оскільки мова – це важлива складова політичної діяльності, то планування мовних дій політика, спрямоване на досягнення поставлених цілей, його мовну комунікацію можна вважати стратегічним процесом, котрий реалізується через конкретні комунікативні тактики.

Мета статті – дослідити стратегію «гра на зниження», яка є найуживанішою комунікативною стратегією в політичній риторичі Олега Ляшка.

Виклад основного матеріалу. Мова в поєднанні з невербальними засобами, які в сукупності забезпечують втілення його комунікативних стратегій і тактик, є найважливішим інструментом впливу політика на людей. Головна мета використання комунікативних стратегій і тактик – модифікація поглядів, свідомості адресата на користь адресанта або для їхньої взаємної вигоди. Залежно від наміру політичного діяча (чи то завоювання влади в результаті вдало проведеної передвиборчої кампанії, чи то утримання влади з поясненням ефективності роботи її інституцій), обираються ефективні комунікативні стратегії й тактики, котрі реалізуються у виборі мовцем комунікативних дій.

Журналістське минуле Олега Ляшка дозволяє йому вміло користуватися мовою, вдало обирати доречні засоби, які забезпечують

максимальну реалізацію його інтенцій. Тобто політик, керуючись певною стратегією для досягнення комунікативної мети, скоординує з нею мовленнєві ходи під час спілкування з адресатом.

Проаналізувавши досить значну кількість виступів лідера Радикальної Партії, ми дійшли висновку, що найхарактернішою й найуживанішою в його арсеналі є **стратегія «гра на зниження»**, яка реалізується через використання низки комунікативних тактик.

Тактика аналіз-«мінус». Політик представляє наявну ситуацію, спираючись на достовірні факти, і висловлює негативне ставлення до описуваного і до людей, які пов'язані з аналізованою подією, їхніх дій та вчинків. Наприклад, у студії програми «ШустерLive» Олег Ляшко засуджує своїх опонентів: *«3 21 народного депутата України, які входять до фракції Радикальної Партії, проти 7 народних депутатів порушені кримінальні справи і під слідством. Я питаю: «Це що робиться? Це виходє, що найбільший кримінал, найбільша корупція в країні – це Ляшко і його команда. Це не боротьба з корупцією. Це розправа з нами за те, що ми перейшли в опозицію»* [2].

Олегові Ляшку притаманна **тактика (безособового) звинувачення**, яку можна зустріти майже в кожному експресивному виступі політика. Лідер Радикальної Партії часто звинувачує різних осіб, при цьому їхніх імен не називає, а їхні вчинки обговорюються й засуджуються усім народом. Це забезпечується використанням у промовах займенників другої особи множини та збірних, абстрактних іменників. Наприклад:

«...так ви не виводьте гроші з України» [2].

«Покажіть меморандум з МВФ, який ви підписали, мовчить, не показує..., от чому вони не показують» [4].

«Ви всі корупціонери, грабіжники!» [2].

«Внаслідок антидержавної, антилюдської, здирницької політики, яку проводить нинішня влада, мільйони українців доведені до зубожіння» [1].

Констатуючи достовірні факти, аргументи, які так чи так демаскують чийсь злочинність, вину, політик використовує **тактику викриття**. Не дарма Олег Ляшко здобув собі славу «політичного кілера», який нещадно критикував своїх опонентів: Арсенія Яценюка, Олександра Турчинова та інших лідерів опозиції:

«В парламенті України є дві політичні сили – кремлівські троянські коні і московські зозулі – які три роки поспіль не голосують за фінансування армії, вигадуючи будь-які приводи, для того щоб догодити Кремлю, ослабити обороноздатність нашої країни» [2].

Відомо, що Олег Ляшко є дуже експресивним у своїх висловлюваннях, тому в мовленні політика трапляється лексика для приниження та образи, яка спрямована на адресата (**тактика образи**). Часто такі зневажливі слова демонструють емоції мовця, які не підкріплюються доказами проти звинувачуваного. Політик не соромиться називати свого опонента лайливими словами. Цитати цих виступів швидко поширюються через Інтернет. Вульгарні слова є своєрідними маркерами,

що характеризують розумову діяльність, зовнішній вигляд або поведінку адресата. Наприклад:

«Можеш писати рапорти своєму Луценку..., що ти харя, що ти свиня, що ти хабарник...» (у телефонній розмові з прокурором Черніговщини Віктором Носенком) [2].

«Я дуже злий на Юлька (Юлію Тимошенко). Ця московська зозуля, одягнена в українські вишиванки, намагалася чужими руками реалізувати путінський, кремлівський план по захопленню влади» [2].

Висновки. Отже, завдяки вибору комунікативної стратегії «гра на зниження» і тактик аналіз-«мінус», звинувачення, викриття та образи посилюється ефективність спілкування, що допомагає політику досягти жаданої цілі. Крім стратегії «гра на зниження», в арсеналі Олега Ляшка активно використовуються стратегії театральності та «гра на підвищення».

Перспективи в дослідженні комунікативних стратегій у політичному дискурсі пов'язуємо з вивченням їхнього репертуару в ідіостилі провідних політиків, організацією тематичних конференцій для обговорення різноманітних аспектів порушеної проблеми.

Література:

1. Блог Олега Ляшка: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://shamotiy.wordpress.com/>
2. Офіційний канал Олега Ляшка на YouTube : [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.youtube.com/user/lyashkocomua>
3. Політична лінгвістика : [Електронний ресурс] // Вікіпедія – вільна енциклопедія. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Політична_лінгвістика
4. Сайт Радикальної Партії Олега Ляшка : [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://liashko.ua/>